

การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

Developing the of Internal Supervision Model of Small sized School under the Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1

ประจูดาว บรรดาศักดิ์¹, สมชาย แก้ววังชัย²

Praduddao Bandasak¹, Somchai Keawwangchai²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 23 คน ครู จำนวน 157 คน รวม 180 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แยกเป็นด้านได้ดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงาน

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายใน, โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Educational Administration, Faculty of Education Mahasarakham University

² Assistant Professor., Faculty of science Mahasarakham University

Abstract

The purposes of research were as to: 1) Study for the current state and problems of internal supervision in small sized school under the Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 2. 2) Study for developmental approach of internal supervision in small sized school under the Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 2.

The research samples consisted of 25 school administrators and 157 teachers, total added of 180 samples, which were attained by simple random sampling method. The research instruments were used for gathering data composed of the questionnaire, and the interviewing form for conducting the concerned opinions from 9 experts. The qualitative data from interviewing was analyzed by narrative method and quantitative data was analyzed using the frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as the following ; 1) The current state of internal supervision in small sized school under the Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 2, revealed for the supervisory status at the average level and had the problematic status at a high level 2) The developmental approach of internal supervision in small sized school under the Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 2, composed of 5 elements, which were: 1) Studying of current state and problems of internal supervision, 2) Planning and providing of alternative executing for internal supervision, 3) Constructing of medias and instruments for internal supervision, 4) Operating on internal supervision in school, and 5) Evaluating and reporting for internal supervision.

Keywords: Developing the of Internal Supervision Model, Smallsized School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 8)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่สำคัญในการช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือกันเพื่อปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ นโยบาย การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การปฏิรูปด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ผู้สอน ซึ่งแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจริงเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: 28)

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานภายในโรงเรียน ที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากร ให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการนิเทศภายในต้องตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทั้งด้านความคิดเห็นและการกระทำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีประสบการณ์ ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตร สิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาครู คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะครูร่วมมือกันค้นหาหรือสืบข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในจะทำให้ครูรู้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และทำให้มีบรรยากาศการนิเทศเป็นกันเอง รู้ปัญหาและ หาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุด และสามารถติดตามผลได้ตลอดเวลา การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูที่ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิด ความร่วมมือร่วมใจประสานงาน และใช้ศักยภาพ การทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม กำหนดให้การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่องถูกต้องและ

ครบกระบวนการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้มีการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป และถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องหาทางแก้ไขและพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถ และเกิดความร่วมมือร่วมใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรทุกคนในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: 179 – 180)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 สภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยทั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 105 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 1,313 คน มีนักเรียน 20,386 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 43 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 292 คน มีนักเรียน 3,106 คน ดูแลการจัดการศึกษาใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสวรรคต ภายใต้พื้นที่บริการแบ่งเป็น 11 ศูนย์เครือข่าย รายงานสรุปการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีข้อมูลการนิเทศภายในและไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ครูไม่เข้าใจกระบวนการนิเทศโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน เข้าสู่มาตรฐานและยุทธศาสตร์หนึ่งก็คือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อยกระดับการเรียนรู้อยู่โดยโรงเรียนใช้กระบวนการนิเทศภายในขับเคลื่อน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมอย่างน้อย ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการนิเทศภายในให้ผู้รับการนิเทศรับทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหาตามรายงานผลการนิเทศภายใน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. 2557: 11)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพนักเรียน ให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพื่อเป็นข้อมูลและเป็นทางเลือกสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการนิเทศภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534: 9 – 11)

- 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
- 1.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- 1.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ
- 1.4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.5 การประเมินผลและรายงานผล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. ทำให้ทราบแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
3. ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาพิจารณาประกอบการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้หาสภาพปัจจุบันปัญหาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 335 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 180 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยเลือกแบบเจาะจง 9 คน คือศึกษานิเทศก์ 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก 3 คน และครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบการนิเทศภายใน 3 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้ข้อค้นพบสรุปผลดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านต่างๆ มีดังนี้ เพศชาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 41.21 เพศหญิง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 58.79 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้บริหาร จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ครูผู้สอน จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 วุฒิกการศึกษาปริญญาโท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 47.88 ปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.12 ประสบการณ์การสอน ประสบการณ์

การสอน 0-5 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 12.73 ประสบการณ์การสอน 6-10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.63 ประสบการณ์การสอน 11-15 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.79 ประสบการณ์การสอน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 44.85

2. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ชั้น ระดับมาก 1 ชั้น ชั้นตอนโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการลำดับรองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การประเมินผลและรายงานผล และการวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามลำดับ ด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันจริงต่ำสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือ

2.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ของด้าน สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ข้อที่ 7 มีการกำหนดองค์ประกอบในการนิเทศอย่างชัดเจน และลำดับต่ำสุดคือ ข้อที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการเยี่ยมชั้นเรียนให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

2.2 สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ

พบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 9 มีการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย จุดประสงค์และแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน และข้อที่ 10 มีการจัดทำปฏิทินเพื่อใช้เป็นกำหนดการในการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ข้อที่ 13 มีแผนการนิเทศที่ตรงตามความสามารถและความต้องการของครูผู้สอน และลำดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 11 มีการศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันและวางแผนหาแนวทางแก้ไข

2.3 สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 20 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ รองลงมา คือ ข้อที่ 15 มีการใช้เครื่องมือและสื่อในการนิเทศภายในโรงเรียน และข้อที่ 16 มีห้องปฏิบัติการศูนย์สื่อภายในโรงเรียน ข้อที่ 18 มีสื่อและเครื่องมือในการตรวจสอบสำหรับผู้รับการนิเทศ ข้อที่ 19 มีการใช้สื่อและเครื่องมือสำหรับการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และลำดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 21 มีการจัดเก็บเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างเป็นระบบ และข้อที่ 22 มีการเก็บข้อมูลและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

2.4 สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 23 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศก่อนการนิเทศ รอง

ลงมา คือ ข้อที่ 28 ดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และลำดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 26 บรรยากาศการนิเทศเป็นไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

2.5 สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการประเมินผลและรายงานผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 33 จัดทำรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ รองลงมา คือ ข้อที่ 32 ประชุมสรุปผลการนิเทศ และลำดับต่ำสุด คือ ข้อที่ 29 จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามกรอบที่กำหนด

3. สภาพปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ขั้นตอนโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับรองลงมา คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ และการประเมินผลและรายงานผล การวางแผนและกำหนดทางเลือก ด้านที่มีระดับสภาพปัญหาจริงต่ำสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือ

3.1 สภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ เรียงลำดับมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 2 คือ ข้อที่ 7 มีการกำหนดองค์ประกอบในการนิเทศอย่างชัดเจน

ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 2 มีการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 4 มีการจัดอบรมให้ผู้นิเทศและผู้ที่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 1 มีการประชุมเพื่อการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียน

3.2 สภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 10 มีการจัดทำปฏิทินเพื่อใช้เป็นกำหนดการในการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 2 คือ ข้อที่ 14 มีการมอบหมายงานของผู้นิเทศที่มีความสามารถในด้านที่นิเทศ ลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 11 มีการศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันและวางแผนหาแนวทางแก้ไข ลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 9 มีการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย จุดประสงค์และแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 13 มีแผนการนิเทศที่ตรงตามความสามารถและความต้องการของครูผู้สอน

3.3 สภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 18 มีสื่อและเครื่องมือในการตรวจสอบสำหรับผู้รับการนิเทศ ลำดับที่ 2 คือ ข้อที่ 20 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ ลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 21 มีการจัดเก็บเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 16 มีห้องปฏิบัติการศูนย์สื่อภายในโรงเรียน ลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 22 มีการเก็บข้อมูลและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

3.4 สภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ 3 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือข้อที่ 25 มีการปฏิบัติการนิเทศตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 2 คือ ข้อที่ 28 ดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องและครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 26 บรรยายภาคการนิเทศเป็นไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 24 มีการนิเทศตรงตามปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 23 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศก่อนการนิเทศ

3.5 สภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายข้อ ด้านการประเมินผลและรายงานผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 32 ประชุมสรุปผลการนิเทศ ลำดับที่ 2 คือ ข้อที่ 33 จัดทำรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 29 จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามกรอบที่กำหนด ลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 30 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการนิเทศอย่างเป็นระบบและข้อที่ 31 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ ลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 34 นำผลการนิเทศจัดเก็บเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการนิเทศต่อไป

4. แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แยกเป็นด้านได้ดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกของการดำเนินการนิเทศ ด้าน

ที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 โรงเรียนต้องแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสำรวจ รวบรวม และกำหนดขอบเขตสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการวางแผนการนิเทศ การนิเทศที่หลากหลายรูปแบบและมีความสอดคล้องกับแต่ละรายวิชาเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแต่ละรายวิชามีความแตกต่างกัน ตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา มีพัฒนาศกยภาพการนิเทศภายในโรงเรียนโดยควรมีการจัดการอบรมให้กับผู้นิเทศและผู้เข้ารับการนิเทศและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อให้การนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

4.2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 โรงเรียนต้องวางแผนการนิเทศภายในเชิญผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินร่วมกันวางแผน กำหนดแนวทาง ขอบเขตการนิเทศภายใน แล้วออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน มีปฏิทินในการดำเนินงานและการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

4.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 โรงเรียนต้องทำความเข้าใจร่วมกันในการสร้างสื่อและเครื่องมือให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการนิเทศ มีการจัดเก็บสื่อ เครื่องมืออย่างเป็นระบบ จัดตั้งห้องหรือศูนย์กลางในการเก็บข้อมูลและมีการนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนา

4.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนต้องผู้บริหารต้องตระหนักให้มีความสำคัญในการนิเทศ มีการดำเนินการปฏิทินที่กำหนด ต้องมีการแจ้งผู้รับการนิเทศล่วงหน้าก่อน การนิเทศต้องเป็นไปด้วยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นต้องมีการให้คำปรึกษา คำแนะนำด้วยความสร้างสรรค์เพื่อนำผลข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

4.5 ด้านการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 การประเมินผลต้องมีการประเมินจากบุคลากรภายนอก ร่วมด้วย และการประเมินผลควรตามสภาพจริง เมื่อดำเนินการประเมินผลเสร็จสิ้นต้องแจ้งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลจากคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการนิเทศต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ชั้น ระดับมาก 1 ชั้น ชั้นตอนโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการลำดับรองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การประเมินผลและรายงานผล และการวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามลำดับ ด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันจริงต่ำสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือ สอดคล้องกับ ชญาภาญจ์ ศรีเนตร (2558: 130) ได้ศึกษา รูปแบบการนิเทศ

ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ ไสว โสภาศรี (2550: 59) ได้ศึกษา สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ อยู่ในลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และการสร้างสื่อและเครื่องมืออยู่ในลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในการปฏิบัติการนิเทศภายในและให้ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ไสว โสภาศรี (2550: 57) ได้ศึกษา สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติลำดับสูงสุดคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ และยังสอดคล้องกับ พัชรี ศานติอาวรณ์ (2552: 94-97) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาวาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารร่วมกับครูปรับปรุงกิจกรรมในหลักสูตรได้ สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังขาดแคลนเครื่องมือและสื่อในการนิเทศภายในหรืออาจจะมีการจัดเก็บเครื่อง

มือและสื่ออย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ รัตนานครเทพ (2552: 89 – 91) ได้ศึกษาเรื่องการนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ทุกสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในไม่ครบทุกขั้นตอน เนื่องจาก ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษา ตลอดจนบุคลากร และความตระหนักในคุณค่าของการนิเทศภายใน แต่ทุกสถานศึกษายังคงมีความต้องการให้มีการพัฒนาคุณภาพครูด้วยการนิเทศภายใน

2. สภาพปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ลำดับรองลงมา คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ และการประเมินผลและรายงานผล การวางแผน และกำหนดทางเลือก ด้านที่มีระดับสภาพปัญหาจริงต่ำสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือ สอดคล้องกับ ลิทธิพล พรหมมินทร์ (2553: 88-90) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 พบปัญหาที่ควรแก้ไขเร่งด่วน 6 รายการ และยังสอดคล้องกับ ชญากาญจรี ศรีเนตร (2558: 130) ได้ศึกษา รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากอาจจะขาดการปฏิบัติการนิเทศตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน การดำเนินการนิเทศอาจจะยังไม่ต่อเนื่องและครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงบรรยากาศการนิเทศอาจจะขาด

ความเป็นกัลยาณมิตร สอดคล้องกับ พัชรีย์ ศานติ อวารณ์ (2552: 94-97) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการณ์เทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารมีกริยามารยาทที่ดี น่านับถือ ให้โอกาสแก่ครูที่ทำผิดพลาดได้แก้ตัวใหม่ และเอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่างๆ ให้ครูในโรงเรียน

3. การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 แยกเป็นด้านได้ดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการนิเทศ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ประมวล พลับจ้อย (2550: 51 – 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสุธินิ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนสุธินิ ควรประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การดำเนินการปฏิบัติงาน 4) การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต และ 5) การปรับปรุงแก้ไข โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการนิเทศภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นองบัวลำภู เขต 2 ควรให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง มีมาตรการกำกับ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย ให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ให้ครูและผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการนิเทศภายในทุกขั้นตอน และควรติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นองบัวลำภู เขต 2 ควรมีการวางแผนการกำหนดเครื่องมือที่จะประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการร่วมมือกันจากทุกฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนมีทิศทางในทางเดียวกัน เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการปฏิบัติการนิเทศภายในที่เน้นการพัฒนาการเรียนการสอน โดยสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อให้การยอมรับซึ่งกันละกันภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 ในด้านต่างๆ เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา เพื่อวางแผน กำหนดการแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครู ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรหาวิธีที่จะพัฒนาการปฏิบัตินิเทศการสอนของครู บุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ชญาภาญจน์ ศรีเนตร. (2559). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 9 ฉบับพิเศษ 2559. หน้า 124-137.
- รัตนา นครเทพ. (2552). การนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในโดยการประยุกต์ใช้แบบจำลองมิตร ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไสว โสภาศรี. (2550). สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พัชรี คานตืออารณ์. (2552). สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. ข้อมูลสารสนเทศ. ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.nb2.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเองหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ลิทธิพล พรหมมินทร์. (2553). การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.